

VOORZITTER : de heer J. Pede

– De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

– De vergadering wordt geopend om 10 uur.

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

M. De Meyer, H. Knuts, A. Steverlynck, E. Vandersmissen, J. Verheyden ; gezondheidsredenen.

E. Gryp, G. Janzeger, N. Maes ; buitenslands.

R. Blanpain, J. Caudron, J. Gabriels, L. Vanvelthoven ; ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1987

– 9-A (BZ 1988) – NIS. 1 tot 5

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1988

– 6-A (BZ 1988) – Nr. 1 (Algemene toelichting)

– 7-A (BZ 1988) – Nrs. 1 tot 4

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Maamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1988

– 6-A (BZ 1988) – Nr. 1 (Algemene toelichting)

– 8-A (BZ 1988) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat.

MEDIA

De Voorzitter : Wij behandelen thans een vierde materie waarvoor Minister Dewael bevoegd is, met name Media.

De heer Van Peel, verslaggever, heeft het woord.

De heer M. Van Peel (verslaggever op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, het debat van de Commissie Media, waar de dotatie aan de BRT ter bespreking lag, spitte zich – uiteraard – vooral toe op de vraag of de BRT voldoende middelen ontvangt om zijn opdracht als openbare omroep waar te maken. Uiteraard stond dit debat niet los van de beleidsopties in verband met de totstandkoming van een niet-openbare landelijke televisie. Ik wil in het bestek van dit verslag even rapporteren over de belangrijkste termen in dit debat.

Van de kant van de Gemeenschapsminister werd verwezen naar het Regeerakkoord dat stelt dat de BRT een vast percentage van het kijk- en luistergeld dient te ontvangen. Hij

stelde dat daarmee een nieuwe discussie over de taken en doelstellingen van de BRT samenhangt waarvoor het advies van de Mediaraad werd gevraagd. Volgens de Gemeenschapsminister kan dit ook niet los worden gezien van de implementatie van de doorlichting van de BRT door de BRT. Zonder vooruit te lopen op het advies van de Mediaraad, stelde de Minister zich toch vragen over de hoogte van de indirecte kosten en de aangelegde criteria bij vergelijkingen met het buitenland.

De Administrateur-Generaal van de BRT, daartoe uitgenodigd door de Commissie, bracht naar voor dat, indien in een besparingsperiode als deze, de gemeenschap onvoldoende middelen ter beschikking kan stellen, de openbare omroep aanvullende bronnen moet kunnen aanboren, namelijk niet-commerciële reclame en sponsoring. Zijns inziens moet de BRT 75 procent van het in Vlaanderen geïnde kijk- en luistergeld krijgen om in het kader van een pas dan mogelijke lange termijnplanning te komen tot wat van een openbare omroep kan worden verwacht.

In de hieropvolgende bespreking kwamen volgende elementen aan bod. Een lid wees op de beleidsonzekerheid waarin de BRT verkeert gezien de wisselende beleidsopties van de voorbije jaren over het al dan niet zelf mogen zoeken door de BRT van aanvullende middelen bovenop de dotatie. Een ander lid vroeg zich verwonderd af waarop de Administrateur-Generaal zich baseerde om nu reeds 75 procent van het kijk- en luistergeld te vragen vóór in de Vlaamse

Van Peel

Raad het debat over de opdrachten van de openbare omroep werd gevoerd. Het lid gaf als voorbeeld de uitzendingen door derden en de schooltelevisie, en het volgens hem te gering percentage van programma's dat ten goede komt aan de Vlaamse beeldindustrie.

Vanuit de BRT werd gewezen op het feit dat de 75 procent normgekoppeld is aan een uitvoerige motivatie verwoord in de brochure „De openbare omroep in Vlaanderen – Hoe ziet de BRT zichzelf in de toekomst?”, en op het feit dat in het doorlichtingsrapport geen aanbevelingen werden gedaan waaruit een produktiviteitsverhogend of kostenbesparend effect zou kunnen voortvloeien. Alleen de rigiditeit van het ambtenarenstatuut kwam in dit verband ter sprake.

Een ander lid vond de discussie over 75 procent of een ander vast percentage irrelevant en stelde dat het er om gaat de BRT het bedrag te geven dat nodig is voor een openbare omroep. Het lid betreurde ook zeer sterk dat niet veel meer de nadruk wordt gelegd op een goede samenwerking met Nederland, onze culturele partner bij uitstek.

Door de Vlaamse Executieve werd een amendement ingediend dat ertoe strekt de dotatie aan de BRT te verhogen met 65 miljoen frank. Dit amendement is het gevolg van het Regeerakkoord en de beslissing van de vorige Executieve van 19 november 1987. De optie is immers dat de BRT volledig met gemeenschapsgelden moet werken en dat het volledige publiciteitspakket aan privaatrechterlijke televisie-initiatieven wordt overgelaten. Tengevolge van deze beslissing moet de BRT vergoed worden voor het wegvallen vanaf september van de ontvangsten uit niet-commerciële reclame en sponsoring. Een lid vond in dit verband het bedrag van 65 miljoen frank niet corresponderend met het door de BRT geleden verlies. Een ander lid vond dit een indirecte manier van betoelaging van de commerciële televisie. Beide beweringen werden tegengesproken door de Gemeenschapsminister die stelde dat het duidelijk ging om een

verhoging van de dotatie waarvan bovendien het bedrag na een tegensprekelijk gesprek met de BRT werd vastgesteld.

Hij was ook van oordeel dat juist omwille van de vage grenslijnen die lopen tussen commerciële reclame, niet-commerciële reclame en sponsoring een duidelijke aflijning van de financiering van openbare en niet-openbare televisie nodig was.

De Gemeenschapsminister stelde verder dat deze oplossing geldt voor dit jaar waardoor de BRT dezelfde middelen ontvangt als in 1987 en het debat over de toekomstige financiering van de BRT niet werd bezwaard.

Een lid wou echter geen nieuwe discussie over het principe dat de BRT geen inkomsten uit publiciteit en sponsoring mag verwerven. Het debat over de BRT werd besloten met de verklaring van de Minister dat de Vlaamse Raad voldoende stof zal bezitten om bij de bespreking van de ontwerp-begroting 1989 het geglobaliseerd debat over doelstellingen en opdrachten voor de BRT en de daarbij horende middelen te voeren.

Bij de stemming werd het amendement van de Executieve met 9 stemmen voor bij 5 onthoudingen aangenomen. De aan de Commissie voorgelegde begrotingsartikelen werden telkens met 9 stemmen tegen 3 bij 2 onthoudingen aangenomen.

Ik wil dit verslag hier niet besluiten zonder onvermeld te laten dat een lid vragen stelde over de – zijns inziens – volstrekt niet representatieve samenstelling van de Raad voor niet-openbare radio's en over het feit dat door de oprichting van de SV-Contact duidelijk de bepaling wordt overtreden dat rechtstreeks, noch zijdelings verbindingen mogen worden tot stand gebracht tussen twee of meer niet-openbare radio's. Ook de bepalingen in verband met de reclame worden door deze radio's volgens het lid flagrant overtreden. De Gemeenschapsminister zal dienaangaande een onderzoek instellen en indien nodig bij de nieuwe erkenningsronde maatregelen nemen.

Tot daar, mijnheer de Voorzitter, het

verslag. In het kort wens ik er nog enkele opmerkingen namens mijn groep aan toe te voegen.

Het debat in de Commissie bewijst mijns inziens hoe belangrijk de in het Regeerakkoord vervatte bepaling is over het vast percentage van het kijken luistergeld dat de BRT dient toe te komen. Alleen op die manier wordt het voor de BRT mogelijk een planning op lange termijn te maken. De omvang van dit percentage hangt uiteraard samen met de taken die de overheid haar openbare omroep wil toebedelen. In dat verband is het mijn stellige overtuiging dat een medialandschap waar plaats is voor een commerciële landelijke televisie – en daar zijn en blijven wij onomwonden voorstander van – alleen maar kan bestaan als de openbare omroep ten volle zijn roeping kan waarmaken. Die roeping bevat uiteraard het maken van goede televisie waar de Vlaamse kijker graag naar kijkt. Maar die roeping bevat ook, juist omwille van zijn gemeenschapskarakter, een aantal bijzondere taken zoals :

- het aan bod laten komen van de brede opiniewaaier die in Vlaanderen bestaat ;
- het maken van programma's voor bijzondere doelgroepen ;
- het programmeren van wetenschappelijke, educatieve en culturele uitzendingen op hoog niveau.

Die taken veronderstellen een duidelijk engagement van de overheid voor een dotatie die deze taken mogelijk maakt. De optie openbare financiering voor de openbare en **privé-financiering** voor de niet-openbare landelijke televisie is een zuivere regeling, en we zijn er voorstander van. Maar de regeling is slechts zuiver als onder openbare financiering wordt verstaan „voldoende openbare financiering”, anders gebeuren onverantwoorde scheeftrekkingen of vervallen we in een concurrentieslag tussen twee omroepen die met minderwaardige programma's om de kijkersgunst dingen.

Zoals door de Minister gesteld, zullen wij in de loop van volgend jaar ruimschoots de gelegenheid hebben

Van Peel

in de Commissie en in de Vlaamse Raad om het over de opdrachten voor de BRT en de daarmee samenhangende middelen te hebben. Hopelijk wordt dat een helderder debat dan datgene dat nu in diverse panels wordt gevoerd, waar men elkaar met ideologische principes om de oren slaat.

Ik heb mijn vertrekpunt in dat toekomstig debat alvast willen duidelijk stellen :

– op korte termijn moet het wegvalen van de niet-commerciële reclame en sponsoring gecompenseerd worden, wat voor 1989 geen 65 maar 270 miljoen frank betekent ;

– de BRT moet op 2 kanalen kunnen uitzenden, wat moet uitgroeien tot twee volwaardige netten. Geen Nederland 3-positie voor de BRT.

Op die manier wordt het regeerakkoord volledig uitgevoerd. De garanties voor VTM zijn gegeven, die voor de BRT moeten zo vlug mogelijk concreetiseerd worden (*Applaus bij de meerderheid*)

De Voorzitter : De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, collega's, vooreerst wens ik de verslaggever te danken, niet alleen voor zijn verslag, maar ook voor zijn toelichting.

Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe bondig daarop in te spelen.

Wanneer de verslaggever het in verband met de financiering van de BRT heeft over een regeling die maar zuiver is als ze hard wordt gemaakt en als ze goed wordt uitgevoerd, kan ik dat, wat de basisidee van de zuivere regeling betreft – niet inzake de financiering – onderschrijven.

Collega wanneer u daarna zegt dat dit voor 1989 270 miljoen fr. betekent boven het huidige bedrag, heeft dit voor gevolg dat de BRT – en dat weet u – geen frank meer krijgt dan in 1987-1988. Bovendien was iedereen het er over eens dat de BRT een

achterstand had opgelopen inzake financiering en dat de aan te kopen programma's duurder worden naargelang er meer commerciële zenders op de markt komen. Indien men zich beperkt tot 270 miljoen F. meer, betekent dit in feite een achteruitgang ten aanzien van de huidige situatie.. .

De heer M. Van Peel : Ik heb duidelijk een onderscheid gemaakt tussen wat dringend noodzakelijk is op korte termijn en welke de opties op lange termijn zijn.

De heer J. Van Elewyck : U hebt inderdaad een onderscheid gemaakt, maar die korte termijn loopt nu reeds zovele jaren, zodanig dat hij in de praktijk een halflange en een lange termijn is geworden.

Mijnheer de Voorzitter, dit is één van de zaken die wij deze Minister verwijten, meer bepaald dat hij in plaats van de verdediger te zijn van de openbare omroep, degene is die systematisch en welbewust de openbare omroep in de vernieling poogt te brengen en dit met allerlei middelen en methodes, onder meer door het systematisch hanteren van een belangrijk element, namelijk door het creëren van onzekerheid.

Om dat te voorkomen blijven wij voorstander van het principe dat de openbare omroep voor zijn inkomens moet kunnen blijven putten uit drie bronnen : ten eerste : de dotatie. Dan, om zich veilig te stellen tegen de willekeur van leden van de Executieve ten tweede : de toegang hebben tot de omroepreclame ; ten derde : toegang hebben tot de zogenaamde sponsoring.

Indien de Vlaamse Executieve voor haar concert beroep doet op sponsoring, zou zij aan de BRT moeten vragen dat hij op een bepaald ogenblik dat concert, georganiseerd door de Vlaamse Executieve, niet meer uitzendt, want het gaat om sponsoring, hetgeen niet mag.

Collega Chevalier zal straks het BRT-beleid van de Minister nader onder de loep nemen ; ik heb alleen willen inspelen op de inleiding van collega Van Peel.

Inzake de BRT heb ik reeds gezegd

dat, hoe meer men de politiek ontleeft die deze Minister voert, hoe meer men tot de conclusie komt dat de basis van deze politiek willekeur is.

Ik zal dit op drie punten illustreren.

Ten eerste, de Mediaraad. Men herinnert zich dat de Minister zich jarenlang heeft verscholen achter het feit dat de Mediaraad niet tot de laatste persoon en volgens de laatste komma van het decreet was samengesteld om de Mediaraad niet te installeren en te raadplegen. Hij had, formeel gezien, geen ongelijk.

Alleen zijn er sedertdien nogal wat ontslagen gevallen in de Mediaraad. Sedert vele maanden is de Mediaraad helemaal niet meer samengesteld volgens het decreet.

Geloof u dat dit voor de Minister aanleiding is om veel stop te zetten, en de Mediaraad eerst opnieuw samen te stellen wat een continuïteit in het beleid veronderstelt ? Hij doet dat niet. De Mediaraad is dus niet samengesteld zoals het hoort, iets waarop de Minister destijds nochtans sterk heeft aangedrongen, en wordt nu „rustig” geraadpleegd.

Zowel de deskundigen als de leden van de Mediaraad verdienen het respect van ons allen en moeten worden geacht.

Op een enkele uitzondering na is de Mediaraad echter nog nooit geraadpleegd in normale omstandigheden. Keer op keer wordt hij verzocht om binnen de acht dagen – wellicht in de toekomst binnen de acht uur – advies uit te brengen. Men weet nochtans vooraf dat de betrokkenen die deel uitmaken van dit achtenswaardig orgaan niet „aan de kapstok hangen” en dat ze vermoedelijk nooit in getal kunnen zijn in de termijn die de Minister oplegt en die systematisch korter wordt. Zij kunnen dus binnen de gestelde termijn geen advies uitbrengen. De Minister vraagt dat zij zich verplaatsen voor 200 frank en allerlei beroepswerkzaamheden laten vallen. Als er dan binnen de bijzonder korte termijn geen advies wordt uitgebracht, verklaart de Minister dat het advies gunstig is.

Van Elewycck

Voelt u het systeem ? Voelt u het respect voor de democratische instellingen ? Voelt u het respect voor wat wij hebben goedgekeurd en opgericht ?

Nog een voorbeeld : de Raad voor de Niet-Openbare Radio's Geloofd u werkelijk dat de Minister bij de samenstelling van de nieuwe Raad rekening heeft gehouden met de uitslag van de verkiezingen van 13 december ? Helemaal niet. Dat is voor de Minister een kleinigheidje ; hij legt de uitslag van de parlementsverkiezingen opzij en trekt er zich niets van aan.

De heer De Beul heeft tijdens de bespreking van de begroting in de Commissie voor de Media uitstekende vragen gesteld over de rol van SV Contact, over de kettingvorming, over de wijze waarop niet-openbare radio's omroepreclame uitzenden, over de wijze waarop contracten worden gesloten. De verslaggever heeft erop gewezen dat de Minister verklaarde dat hij dit zou nagaan, precies alsof dit moeilijk is na te gaan en precies alsof het niet volstaat de autoradio op te zetten om de overtredingen te constateren. Ik neem aan dat de Minister de klacht heeft laten nagaan en ik ben benieuwd of hij vandaag zal willen antwoorden op vragen naar de resultaten van zijn vaststelling. Ik ben ervan overtuigd dat de Minister heel goed op de hoogte is, maar ook hier weer willekeurig handelt. Hij is van oordeel dat bepalingen die in het decreet staan wèl voor sommigen gelden, niet voor allen, niet voor hen van wie de Minister vindt dat zij die bepalingen niet moeten volgen. Willekeur, gewoon willekeur ! Diezelfde willekeur vindt men natuurlijk terug in de manier waarop deze Minister het belangrijkste adviesorgaan van onze Staat behandelt. Over het adviesorgaan zal de volgende dagen en weken nog veel worden gepraat en dan zal de Minister ongetwijfeld een andere toon aanslaan. Ik bedoel de Raad van State.

Minister P. Dewael : En u ook waarschijnlijk.

De heer J. Van Elewycck : In het

Reglement staat dat ook Ministers het woord moeten vragen. Het Reglement telt voor iedereen.

De Voorzitter : Mijnheer Van Elewycck, ik heb niet graag dat u daarop alludeert. Ik ben altijd onpartijdig geweest en pas het Reglement voor iedereen op dezelfde wijze toe.

De heer J. Van Elewycck : Ik bedoel u niet.

De Voorzitter : Neen, het Reglement.

De heer J. Van Elewycck : Ik bedoel dat de Minister ook wat de toepassing van het Reglement betreft een volledige willekeur aan de dag legt, dat hij zo nu en dan oordeelt dat leden van de Raad het Reglement niet volgen. Hij heeft er echter zelf niet het minste respect voor.

Ik alludeerde niet op de uitgebrachte adviezen van de Raad van State, maar op de manier waarop de Minister, naargelang het hem belieft, de Raad van State raadpleegt, niet raadpleegt of raadpleegt volgens een spoedprocedure en dan doet alsof de Raad van State is geraadpleegd. Het is dit gebrek aan respect voor de decreten, dit gebrek aan respect voor de wetgevende macht, deze uiting van willekeur, die ik ter gelegenheid van de bespreking van deze begroting namens mijn fractie aanklaag.

De Voorzitter : De heer Van Rompaey heeft het woord.

De heer H. Van Rompaey (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de behandeling van dit onderdeel van de begroting heeft misschien iets meer geprononceerd dan die van de meeste andere onderdelen, te maken met het uitstellen van het Vlaams Regeerakkoord. Ik wil onmiddellijk duidelijk de vraag stellen welk beleid er in de audio-visuele wereld zal worden gevoerd. Om nog concreter te zijn : welke plaats zal de BRT nu en in de toekomst innemen en wat zal er gebeuren met de andere mogelijkheden waaraan vooral de voorbije vier jaar op een intelligente manier is gewerkt. In dat opzicht overdrijf ik niet wanneer ik zeg dat deze aangelegenheid inderdaad te maken heeft

met de ernst van het Regeerakkoord. Mijn uiteenzetting heeft dan ook daarop betrekking. Ik wens het heel simpel te formuleren in die zin dat voor ons een regeerakkoord, een regeerakkoord is en het niet zo is dat het ene regeerakkoord minder waardevol zou zijn dan het andere. Bij deze gelegenheid wil ik de principes die onze fractie in april 1986 heeft geformuleerd, voor zover nodig, nog even in herinnering brengen.

Als ik het dan heb over de BRT, gaat het inderdaad over de vraag of die doelstelling van het Regeerakkoord, namelijk het doorbreken van het BRT-monopolie, zal kunnen worden gerealiseerd. Persoonlijk heb ik er altijd voor gepleit dat het begrip „doorbreken van het monopolie” bij voorkeur iets constructiever zou worden geformuleerd. Men kan dat op velerlei manieren verwoorden. Men zou het kunnen hebben over het realiseren van het Angelsaksische competitie-model. Ik breng in herinnering dat reeds in de vorige legislatuur de leden van de Commissie Mediabeleid de buitengewone boeiende gelegenheid hebben gehad dit model in heel veel opzichten te gaan toetsen. Dat heeft gewoon de overtuiging verstrekt dat het ook mogelijk moet zijn dit model in Vlaanderen te realiseren. Wij weten dat nu het kader is geschapen waarbinnen de niet-openbare Vlaamse landelijke omroep zich kan ontwikkelen. U weet dat VTM erkend is en ook machtiging heeft gekregen om reclame uit te zenden. Er is bovendien een regeling getroffen voor steun aan de informatiepers. Er zijn heel wat concrete stappen gezet om die landelijke niet-openbare televisievereniging operationeel te maken.

Onlangs heeft de Administrateur-Generaal van de BRT verklaard dat het totstandkomen van de niet-openbare radio's in ons land een bijzondere stimulans is geweest voor de BRT-radio zelf om te streven naar een kwalitatieve verbetering. Ik vraag mij af of het nog lang zal duren vooraleer diezelfde verklaring zal kunnen worden afgelegd voor het fenomeen dat zich voordoet in de audio-visuele wereld. De schrijvende pers is alvast op die uitdaging ingegaan, zoals dat

H. Van Rompaey

trouwens ook in het buitenland is gebeurd. Pessimisten, nihilisten soms, willen de mogelijkheden van de Vlaamse creativiteit niet inzien en gaan voorbij aan wat zich buiten onze grenzen voordoet. Ik denk bijvoorbeeld aan het fenomeen van **persbedrijven** op wereldniveau, geconcretiseerd in de persoonlijkheden van een Berlusconi, een Maxwell of een Murdoch en nog andere, die eerst een succesvolle activiteit hebben ontwikkeld in de schrijvende pers en daarna een stap verder hebben gezet, op meer dan dynamische wijze, in de audio-visuele wereld, om nog maar niet te spreken van de wereld van de satelliettelevisie.

Waarom het niet als logisch beschouwen dat ook in Vlaanderen, zij het dan op meer gezamenlijke wijze, de schrijvende pers nieuwe kansen zou hebben om op dit vlak iets succesvol te ondernemen? De BRT zal over een aantal jaren maar een heilvolle invloed van de concurrentie ondergaan op voorwaarde dat zij over voldoende middelen beschikt. En ik wil er nog even aan herinneren dat de BRT belangrijker is dan sommigen in dit land willen voorstellen. Zestig procent van de Vlamingen kijkt naar de programma's van de BRT en maar vijfentwintig procent kijkt naar de programma's van de NOS. Bij de discussie over de financiële middelen moeten de concrete gegevens die wij op het Europese continent kunnen verzamelen, aan bod komen. Een televisieprogramma op de BRT kost **880.000** fr. ; een radioprogramma 77.000 fr. Onlangs werd officieel kenbaar gemaakt dat in Nederland rekening wordt gehouden met een kostprijs van respectievelijk 2 miljoen en 100.000 fr. Denemarken, met ongeveer 6 miljoen inwoners, besteedt aan zijn televisieprogramma's op jaarbasis 9 miljard frank, niettegenstaande het feit dat in dit land ongeveer een duizendtal uren minder televisie wordt uitgezonden. Oostenrijk besteedt 21 miljard fr. Ik ben de eerste om te zeggen dat vergelijkingen moeilijk zijn, maar wat men niet kan ontkennen is dat de aanduiding aanwezig is dat onze openbare zender het met beperkte middelen moet stellen.

Wat de discussie betreft over wat hier qua onderneming mogelijk is – en dit heeft uiteraard betrekking op de openbare zender, maar ook op de niet-openbare zender – werden in de voorbije jaren nogal omslachtige berekeningen gemaakt omtrent de mogelijke publiciteitsinkomsten. Onlangs werd mij het gegeven doorgespeeld dat, qua benadering van potentiële mogelijkheden bij het innen van reclamegelden, België in de Europese context helemaal achteraan komt. Het zijn alleen Griekenland en Portugal die nog lager worden gekwoteerd. Bij mij groeit meer en meer de overtuiging dat op relatief korte termijn en mits een overtuigende aanpak, het mogelijk moet zijn om de reclame-inkomsten in ons land te brengen naar het niveau van 4 en misschien zelfs 5 miljard fr.

Wij hebben geregeld beklemtoond dat de BRT zijn specifieke opdracht in verband met culturele en algemeen maatschappelijke erfgoedwaarden slechts zinvol kan vervullen, indien op dagelijkse basis twee kanalen beschikbaar zijn. Bovendien moet worden beklemtoond – wat de heer Van Peel ook heeft gezegd – dat het oplossen van de financieringsproblemen van de BRT alleen maar mogelijk zal zijn door eindelijk een vast en voldoende hoog percentage van het kijken luistergeld toe te kennen.

In september 1983 heb ik een voorstel van decreet ingediend om het uitzenden van lokale en regionale programma's mogelijk te maken. Het is een goede zaak dat in het ontwerp van decreet ook met deze mogelijkheid rekening wordt gehouden.

Ik wil de aandacht van de Minister erop vestigen – en dat is dan retorisch gesteld – dat zich in ons land een enorme creativiteit heeft ontwikkeld met de bedoeling, zowel lokaal als regionaal, de middelen op een behoorlijke manier aan te wenden.

In tegenstelling tot het fenomeen dat zich heeft voorgedaan met de lokale radio's, waar we inderdaad in een chaos terecht kwamen en in sommige gevallen in een kwalitatieve ramp, heeft zich daar – gelukkig maar – ook een veredelingsproces voorgedaan. Ondanks die evolutie stellen we vast

dat de initiatieven voor lokale regionale televisie die worden opgezet praktisch in alle gevallen zeer ernstig worden voorbereid zodat er een redelijke kans bestaat dat men met een kwalitatief produkt op de markt zal komen. België is het meest bekabelde land van de wereld. Die voorgrond hebben wij reeds vijftien jaar geleden opgebouwd. Waarom zou er hier dus geen ruimte zijn om op een intelligente en nuttige wijze aan kleinschaligheid te doen. Er is meer dan voldoende creativiteit en deskundigheid aanwezig om deze onderneming tot een succes te brengen.

Ten slotte zou ik aandacht willen vragen voor het probleem van het aanbod van over de grenzen. Ik wil hier opnieuw het principe van onze fractie naar voren schuiven, met name dat wij met een moderne ingesteldheid die mogelijkheden moeten kunnen benutten, maar onder geen enkele voorwaarde mag dit gebeuren ten laste van de abonnee. Ik wil het duidelijker stellen : men kan een uitbreiding van het aanbod alleen maar toejuichen, maar wij weten dat sociaal gezien de limieten van de financiële inspanningen die de kijker moet opbrengen om van een normaal gamma aan programma's te kunnen genieten, bereikt zijn. Interne en internationale handigheid mag geen aanleiding zijn om heel wat gezinnen ertoe aan te zetten een te grote financiële inspanning te doen. Het beschermen van de verbruiker is hier geboden.

Mijnheer de Minister, ik hoop dat een en ander het mogelijk zal maken om in het medialandschap concrete zaken te realiseren zowel op audio-visueel vlak als inzake het keuriger op punt stellen van wat reeds in ontwikkeling was, met name de lokale radio's. (**Applaus bij de leden van de CVP**)

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, het is uiteraard niet de bedoeling dat wij thans in openbare zitting de bespreking zouden overdoen die in de Commissie heeft plaatsgehad. Ondertussen hebben zich echter een aantal za-

De Beul

ken voorgedaan en beginnen zich bepaalde omstandigheden duidelijker af te tekenen. Daarom rijzen bij ons een aantal vragen, onder meer naar de houdbaarheid van het beleid dat thans door de Minister en door de huidige meerderheid in de Raad wordt gevoerd.

Mijnheer de Minister, u geeft zelf enige aanleiding hiertoe, want blijkbaar heeft u voor de Vlaamse Regering een nota opgesteld inzake de huidige stand van het mediabeleid. Die nota is binnengewaaaid op de redactie van Het laatste Nieuws en enkele uittreksels ervan werden gepubliceerd. Ik betreur dat. Immers, als u die nota wenst te verspreiden, dan had u ze beter ter beschikking gesteld van de leden van de Commissie voor de Media. Nu moeten wij langs de pers vernemen dat dergelijk document aan de Executieve wordt voorgelegd en slechts één dagblad wordt erover ingelicht.

Minister P. Dewael : Ik heb zelf in de pers moeten lezen dat er een nieuwe intendant was voor de Opera voor Vlaanderen ; men heeft geen controle op wat in de pers wordt geschreven.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Minister, ontkent u het bestaan van de nota ?

Minister P. Dewael : De nota bestaat. Het gaat om een mededeling aan de leden van de Vlaamse Regering. Van de nota worden copies gemaakt die worden verstuurd naar de Kabinetten van de leden van de Vlaamse Regering. Men heeft dan geen controle meer op de geheimhouding. Ik hoop dat u mij persoonlijk niet wil beschuldigen.

De heer A. De Beul : Goed, ik neem daarvan akte. Het is echter wel heel typisch dat alleen Het Laatste Nieuws van die nota kennis heeft. Ze is wel interessant, want ik leid daaruit af – niet alleen uit de nota, maar ook uit een aantal verklaringen die door leden van uw Kabinet werden afgelegd aan een ander dagblad dat niet bepaald tot uw strekking behoort – dat de Minister volop bezig is met de

erkenning van de regionale TV-omroepen. Men zegt, terecht waarschijnlijk, dat de dossiers van vier regionale televisiemaatschappijen, namelijk RTVO – Waregem, ATV – Antwerpen, AVS – Eeklo en RTVL – Leuven, in staat zijn door de Executieve te worden goedgekeurd. De dossiers zouden volgende week woensdag tijdens de vergadering van de Executieve worden besproken. Om 18 uur zouden de brieven kunnen vertrekken naar de betrokken zenders om hen te melden dat ze de erkenning hebben. Op 30 juni zouden ze dan reeds kunnen uitzenden. Dat is het geplande scenario.

Mijnheer de Minister, mijn vraag luidt, en het is mijn eeuwige vraag : hoe gebeurt de financiering van die regionale televisiemaatschappijen ? Uit de uittreksels die werden gepubliceerd in Het Laatste Nieuws blijkt dat u met de nationale Regering zou praten over de uitvoering van artikel 12 van het decreet van 6 februari 1987 inzake de handelspubliciteit op TV en radio. U zal wellicht eerst in de Executieve daarover praten, waarschijnlijk volgende woensdag, en daarna zal u een onderhoud hebben met de nationale Regering over de toepassing van het fameuze artikel 12, dat in zijn derde lid, theoretisch toelaat regelingen uit te werken opdat er handelspubliciteit zou komen op de regionale TV-omroepen.

Mijnheer de Minister, ik heb uitdrukkelijk gezegd „theoretisch”, want u weet beter dan wie ook dat de landelijke commerciële omroep een erkenning voor 18 jaar heeft gekregen en dat hij van de nationale Regering ook een vergunning heeft gekregen om gedurende 18 jaar handelspubliciteit uit te zenden. Bij het verlenen van die vergunning werd de afspraak gemaakt – en dat was trouwens van meet af aan de eis van VTM – dat hij het monopolie van de handelspubliciteit zou krijgen.

De heer A. Denys : Dat was de eis, maar niet de afspraak.

De heer A. De Beul : Uit verklaringen die ter zake op een onverdacht moment zijn gepubliceerd blijkt duidelijk dat VTM de toezegging heeft gekregen inzake het monopolie van de handelspubliciteit.

Ik neem er met genoegen akte van dat u, mijnheer de Minister, en ook de heren Denys en Van Rompaey verklaren dat het monopolie op de handelspubliciteit niet werd toegezegd, maar dan moet u de consequentie van die stelling – die ik wil bij treden – onder ogen nemen. Op het ogenblik tekent het landschap inzake regionale televisiemaatschappijen zich in die zin af, dat een zevental maatschappijen het volledige Vlaamse grondgebied bestrijken. Voor vier maatschappijen is de erkenning nagevraagd ; zij zal waarschijnlijk volgende week gebeuren. In de toekomst zullen de drie andere maatschappijen daar wel aan toegevoegd worden en dan is het Vlaamse grondgebied volledig bestreken.

Mijnheer de Minister, u moet mij niet komen vertellen dat de handelspubliciteit van strikt regionale aard zou zijn. Ik kan mij niet voorstellen dat een regionale televisie-omroep, die een vijftigtal gemeenten bestrijkt, publiciteit zou voeren voor de kruide-nier om de hoek, de slager een straat verder of de lokale supermarkt. Die reclame zal op een tamelijk hoog niveau worden gevoerd omdat de zeven regionale zenders samen het volledige grondgebied zullen omvatten. Het ligt voor de hand dat er ook aan netvorming zal gedaan worden, zoals dat nu gebeurt bij de lokale radio's. Op dat vlak wordt inderdaad de reclamenetvorming georganiseerd en – zoals ook collega Van Elewyck heeft doen opmerken – niemand doet er iets aan. U zal niet kunnen verhinderen dat de zeven regionale zenders samen een aanzienlijk deel van de handelspubliciteit, die een quasi nationale vorm zal aannemen, voor zich zullen versieren. Wat zal u dan doen met VTM ? Dat betekent het failliet van VTM !

De heer A. Denys : Wie zegt dat ?

De heer A. De Beul : Als de handelsreclame voor de helft wordt ingepikt door de regionale zenders, met welke middelen zal VTM dan nog televisie maken ?

De heer A. Denys : Er kunnen ook afspraken gemaakt worden tussen VTM en de regionale zenders.

De heer A. De Beul : Dat is niet zo maar te verwachten, mijnheer Denys. De regionale zenders doorbreken in feite het monopolie van VTM. U heeft eerst gepleit voor het doorbreken van het monopolie van de BRT, alhoewel de discussie daaromtrent zeer dubbelzinnig was. Nu VTM als landelijke zender werd erkend, is het monopolie van de BRT doorbroken. De regionale zenders zijn echter volop het monopolie van VTM aan het doorbreken en u zal daarvan, ook op het gebied van de publiciteit, de gevolgen moeten dragen. Waarom zouden de regionale zenders afspraken maken over het reclamegeld ? Als zij gezamenlijk optreden zijn zij zeer sterk en komen zij waarschijnlijk als eerste met hun programma's en dus ook met de publiciteit op de buis. Dan kunt ge VTM vergeten, dat is de realiteit. Als door uw fractie wordt beweerd dat ze zal bemiddelen opdat de handelspubliciteit ook naar de zeven regionale zenders zou gaan, dan is dit een superieure vorm van hypocrisie. Ofwel schrijft u de VTM af, ofwel laat u de regionale omroepen vallen. Beide samen realiseren, kan u niet.

Zowel de heer Merckx als alle anderen, die zich over het probleem van de handelspubliciteit voor de niet-officiële omroepen hebben gebogen, weten dat het reclamepakket beperkt is en dat men die ene commerciële landelijke zender slechts in stand kan houden via de toedeling van dit globale pakket.

Ik stel thans vast dat er een kentering in uw opvattingen is gekomen. Maar daardoor gaan wij naar een volslagen incoherent beleid aangezien VTM in die omstandigheden niet meer leefbaar zal zijn.

Mijnheer de Minister, voor de BRT bestaat het probleem erin dat hij moet afrekenen met de schaalvergroting van het media-landschap, en de daarmee gepaard gaande buitenlandse concurrentie terwijl hij tegelijkertijd rekening moet houden met schaalverkleining, ingevolge de binnenlandse concurrentie. Zoals collega Van Rompaey aan de hand van de cijfers heeft aangetoond, staat het vast dat de BRT in de toekomst meer

geld nodig heeft. Ter zake verwijs ik naar het verslag van het Comité van **Experten** van de Mediaraad waarin wordt gesteld dat, om goed te kunnen werken, het budget van de BRT van de huidige 5,4 miljard tot 7,2 miljard fr. moet worden opgetrokken.

Mijnheer de Minister, zal u en de Executieve dat inderdaad doen ? Immers, dat is absoluut noodzakelijk indien men de BRT als **gemeenschapsomroep** wil laten stand houden tegenover het mediageweld dat, zowel vanuit het buitenland als vanuit het binnenland, dreigt. Zal u binnen een termijn van drie jaar telkens met een half miljard fr. per jaar de dotatie opdrijven tot ongeveer 7,2 of 7,5 miljard fr. ? Op mijn vraag of u dat zal doen, antwoordt u niet, want u kan daarop niet antwoorden.

In het Regeerakkoord staat – en ook dat, collega Van Rompaey, is een vorm van hypocrisie – dat de dotatie voor de BRT op een vast percentage van het kijk- en luistergeld moet worden vastgesteld. Men doet dat evenwel niet, alhoewel het nochtans gemakkelijk is. Immers, mijnheer de Minister, met het bedrag dat het Comité van **Experten** vooropzet en met het bedrag dat door de BRT aan de hand van de doorlichting en de studie van wat men in de toekomst zou willen doen, is berekend, is het toch vrij makkelijk het vereiste budget te bepalen. Dat komt overeen met 75 procent van het kijk- en luistergeld. Daarop wenst of mag u zich evenwel niet vastpinnen. Ter zake kan u geen verbintenissen aangaan.

Ik stel dus vast dat men op die mooie frase in het huidige Regeerakkoord zal moeten terugkomen. Immers, de centen om ze waar te maken zijn blijkbaar niet aanwezig, evenmin als de wil om die centen te voorzien.

De heer H. Van Rompaey : Ja.

De heer A. De Beul : U zegt dat wel en andermaal ben ik zeer verheugd. Collega Van Rompaey gaat u met ons akkoord om te zeggen dat u – om niet onredelijk te zijn – binnen een termijn van drie jaar die 7,2 miljard fr., vooropgezet door het Comité van **Experten**, zal trachten te bereiken ? Dat is toch zeer redelijk.

Het zou niet in een maal, maar in drie etapes gebeuren. Is u het daarmee eens ?

De heer H. Van Rompaey : Dat moet nog aan de realiteit worden getoetst, maar het is een eerbare optie.

De heer A. De Beul : Ik hoor u graag zeggen dat het een eerbaar doel is. Evenwel het feit dat het aan de realiteit moet worden getoetst doet bij mij de vraag rijzen aan welke realiteit ? Voor mij is dat het Comité van **Experten**, wat toch niet weinig voorstelt op het gebied van de media. Zij zeggen immers dat indien de BRT zijn taak goed wil vervullen er 7,2 miljard fr. nodig is. Een andere realiteit is er niet tenzij uw realiteit of die van de huidige meerderheid, namelijk geen centen te hebben. Dan mag u dat ook niet beloven, want dat is hypocriet.

De heer H. Van Rompaey : Een ernstige optie nemen is toch geen hypocrisie !

De heer A. De Beul : Als u een optie wil nemen, akkoord. Maar een optie zet men tegelijkertijd niet op losse schroeven. Een optie nemen is met mij zeggen : wij gaan er alles op zetten om 7,2 miljard fr. te bereiken over drie jaar. Komen er moeilijkheden dan moeten die worden aangepakt. Ik stel vast dat u mij in die richting wil volgen. Dat is dan al heel wat beter dan de „frasologie” die inzake het mediabeleid in de Regeeringsverklaring prijkt.

Collega Van Rompaey, u spreekt over de realiteit. U hebt hier daarstraks gezegd dat het goed is dat de BRT concurrentie gaat krijgen. Dat gaat de kwaliteit bevorderen en leven in de brouwerij brengen. Het Instituut gaat er beter van worden. Ik ben daarmee akkoord op voorwaarde dat de BRT voldoende middelen krijgt om die concurrentie aan te kunnen. Ik wil hier verwijzen naar wat er momenteel in het buitenland gebeurt. U moet eens bij onze Duitse bureaus gaan kijken. De **gemeenschapsomroep** ARD moet het afleggen tegen de commerciële RTL-Plus wat betreft bij voorbeeld het verwerven van een nieuw driejaarlijks contract voor het uitzenden van de voetbalmatchen van de Bundesliga.

De Beul

ARD biedt voor die drie jaar 70,5 miljoen Duitse Mark maar wordt overklast door RTL-Plus met een bedrag van 135 miljoen Duitse Mark. Dat is 2,7 miljard Belgische frank. Voor de voorbije drie jaar gaf ARD 16 miljoen Duitse mark minder dat wil zeggen slechts ongeveer 55 miljoen Duitse mark. Dat heeft als gevolg dat de sportshow op zaterdag, het gerenomeerd ARD-programma met 10 miljoen kijkers, eraan is. Het is de concurrentie die zulks mogelijk maakt. Gelukkig gaat VTM geen centen hebben om zoiets te doen. Dat wil zeggen, mijnheer Denys, dat er van VTM eigenlijk nooit iets ernstig kan komen tenzij men het kan inpassen in een totaal ander beleid en in een totaal andere structuur.

De heer H. Van Rompaey : Uw voorbeeld is sprekend.

De heer A. De Beul : Dit voorbeeld is sprekend, mijnheer Van Rompaey.

De heer E. Van Rompuy : Als VTM niet rendabel is dan moet u dat voorbeeld niet aanhalen, want dan zal die omroep dat toch nooit kunnen doen.

De heer A. De Beul : Dat zal voorkomen om buitenlandse voorbeelden na te volgen, om het Britse systeem BBC – ITV na te volgen. Wij zijn een kleine gemeenschap en verkeren in bijzondere omstandigheden. Wij moeten de buitenlandse voorbeelden niet volgen omdat wij over te weinig middelen beschikken. Dan heb ik het niet alleen over te weinig gemeenschapsgelden, de dotatie die wij ter beschikking stellen, maar ook over te weinig middelen inzake handelsreclame, sponsoring en niet-commerciële reclame. Het totale middelenpakket, mijnheer Van Rompaey, dat onze gemeenschap voor televisie ter beschikking heeft is ongeveer 10 miljard fr. Dat is dan een optimistische raming nadat ik alle middelen heb samengeteld. Wanneer u de buitenlandse voorbeelden met echte concurrentie wil navolgen dan herhaal ik dat dat niet kan met dat bedrag. U moet de verschillende budgetten van die omroepen in het buitenland maar eens optellen en de vergelijking maken. Mijnheer de Minister, hoe langer men over het tot hier toe gevoer-

de beleid nadenkt, des te meer komt men tot de constatacie dat u zich vastrijdt. U rijdt vooruit maar tegelijk rijdt u zich vast.

De heer A. Denys : Dat is niet waar.

De heer A. De Beul : Dat zal op financieel vlak vlug blijken, collega Denys. Indien de volgende Vlaamse Regering – dat zal u zeker interesseren, mijnheer Denys – geconfronteerd wordt met het feit dat de nationale Regering – waar uw politieke strekking, jammer genoeg voor u, niet in vertegenwoordigd is – de handelspubliciteit toekent aan de zeven regionale televisie-omroepen via uitvoering van artikel 12 paragraaf 3 van de wet op de handelspubliciteit, becijfer dan eens de consequenties.

Minister P. Dewael : Volgens die wet moet de nationale Regering eerst het advies vragen aan de Vlaamse Regering.

De heer A. De Beul : Dat is niet strikt noodzakelijk. Die wet kan nationaal gewijzigd worden en dan verstoort niemand het Regeerakkoord dat u op het ogenblik hebt met de huidige meerderheid.

Minister P. Dewael : De rechtzekerheid is toch geen principe dat gewijzigd kan worden ? Collega Van Elewyck heeft net nog gewezen op het respect voor het Parlement en de Vlaamse Raad, en voor de instellingen.

De heer A. De Beul : U pleit dus zelf voor artikel 12 paragraaf 3. De nationale Regering zal inderdaad uw advies vragen maar ze zal haar beslissing nemen onafhankelijk van uw advies, dat niet bindend is. De nationale Regering kan dus de handelspubliciteit toekennen aan de lokale en regionale TV-omroepen. Dat wordt trouwens ook gevraagd door de Franstaligen.

Aan Franstalige kant bestaat er een decreet voor de lokale en, wat zij noemen, de communautaire TV-omroepen. De Franse Gemeenschap steekt daar geld in en heeft er op dit ogenblik 150 miljoen fr. voor over. Hun minimum omzet in 1987 was 220 miljoen fr. en men vraagt meer, onder andere dan de mogelijkheid tot

het uitzenden van handelspubliciteit. Bijgevolg is het niet onredelijk te veronderstellen dat de nationale Regering ter zake in positieve zin beslist. Op dat ogenblik komt VTM in het gedrang. Er is maar één alternatief : ofwel de situatie globaal heronderhandelen, ofwel andere uitwegen voor de regionale TV-omroepen. Die uitwegen zouden erin bestaan te doen zoals de Franse Gemeenschap het doet en dat is subsidiëren.

De Franse Gemeenschap heeft ook een apart decreet voor de lokale en communautaire TV-omroepen. Indien wij de lokale en regionale omroepen zouden subsidiëren, vragen wij daarvoor uiteraard ook een apart decreet. In dat decreet zou dan ook moeten staan wat in het desbetreffende decreet aan Franstalige kant ingeschreven is, namelijk dat op die instellingen het Cultuurpact toepasselijk is. Zodoende zouden wij evolueren naar mini BRT-aangelegenheden, wat wij uiteraard afkeuren. **(Ontkennend gebaar van Minister Dewael)** U wenst dit niet. Wij ook niet. Maar dat is de consequentie en daardoor komt VTM in het gedrang. Een groot deel van de handelspubliciteit zal immers weggekaapt worden door de zeven regionale TV-omroepen. Mijnheer de Minister, de zaak moet opnieuw bekeken worden, zeker vanuit financieel oogpunt. Waarom zich daartegen verzetten ?

Het is niet mijn bedoeling om de landelijke commerciële TV-omroep zonder meer onder tafel te vegen. Dat is geenszins de bedoeling van mijn pleidooi.

Wij pleiten voor een systeem waarbij wij alle beschikbare geldmiddelen aanwenden en bij mekaar voegen om dan een systeem mogelijk te maken waarbij én de BRT volkomen aan zijn trekken komt en voldoende wordt uitgebouwd en waarbij ook de commerciële televisie een rol kan spelen binnen een zekere budgettaire marge die mede door de opbrengst van de handelsreclame zal worden bepaald. Ook de regionale televisieomroepen moeten met een deel van die handelsreclame kunnen werken en bij dit alles moeten wij ook nog in staat zijn aan de pers de reclame te vergoeden die zij moet derven.

De Beul

Mijnheer de Minister, om dat alles te kunnen verwezenlijken zegt de realiteit dat een budget van 9 à 10 miljard fr. nodig is. Zouden alle partijen dat niet beter eens samen bekijken ?

In oktober zullen wij een Executieve hebben die proportioneel zal zijn samengesteld tenminste indien alles verloopt zoals het zich nu aandient. U weet dat er een andere meerderheid is die in elk geval zal proberen het in die richting te drijven.

Wij staan voor een aantal grote uitdagingen waarvoor tussen de verschillende partijen en belangengroepen akkoorden zouden moeten kunnen worden afgesloten, die inderdaad 18 jaar en meer zouden moeten kunnen stand houden. Het mogen geen eenzijdige sectaire akkoorden zijn maar akkoorden waarin iedereen zich kan terugvinden.

Minister P. Dewael : In mijn gemeente zijn er ook zaken die de volledige bevolking aanbelangen. De Vlaamse liberalen zitten er niet in het Schepencollege maar men heeft een meerderheid en een minderheid. Hetzelfde geldt voor een Provincie en voor de nationale Regering. Een dergelijk argument moet u hier niet aanhalen, want dit is een debat dat wij op een andere plaats moeten voeren.

De heer A. De Beul : Ik vind dat erg.

Minister P. Dewael : Ik verwerp niet het consensusmodel, maar ik verwerp wel de redenering om met alle politieke fracties samen in dezelfde boot te stappen, wat nog iets heel anders is. Als er een consensus kan worden gevonden is dat des te beter. Indien dit onmogelijk is, is er in een democratie een meerderheid en een oppositie.

De heer A. De Beul : Het zal toch in die richting gaan, maar het institutioneel debat wens ik hier niet te voeren.

Minister P. Dewael : Ik ook niet.

De heer A. De Beul : Indien de Executieve zo wordt aangepast is het des te gemakkelijker om het gesprek te

openen. Graag zag ik vooraf een nieuwe onderhandeling of een nieuwe aanpak van het mediabeleid, waaraan ook uw partij zou meewerken en er ook van uw kant een inbreng zou worden gedaan omdat wij daartoe door de budgettaire feiten worden gedwongen. Het alternatief waar wij dreigen naartoe te gaan is dat het medialandschap dat u op de rails hebt gezet binnen enkele jaren van die rails afdondert. Indien er een botsing komt tussen de politieke benaderingen van het omroepsysteem kan ik voorspellen wat er zal gebeuren, maar niemand zal daar goed van zijn. Is het ogenblik niet aangebroken om **tesamen** aan tafel te zitten en te pogen een geheel van beleid te ontwerpen waarbij niemand zijn overtuiging onder stoelen of banken moet steken, maar waarbij iedereen aan zijn trekken komt ?

Minister P. Dewael : En als dat niet lukt ?

De heer A. De Beul : Als dat niet lukt is het een ramp.

Minister P. Dewael : Wat met al de pogingen die in dat verband in het verleden, reeds lang voor 1985, werden ondernomen ? Wat met al de gesprekken die niet tot een consensus hebben geleid ?

De heer A. De Beul : Die pogingen werden op kortzichtige wijze gefnuikt.

Minister P. Dewael : Een of andere belangengroep zal altijd wel een argument vinden.

De heer A. De Beul : Ik heb de indruk dat de overtuiging is gegroeid dat moet worden geprobeerd dit over te doen. U vraagt zich af wat er zal gebeuren indien een nieuwe overeenkomst er niet zou komen. Ik zal u een voorbeeld geven van wat zou kunnen gebeuren, van hoe het medialandschap er kan uitzien. Aan de BRT kan inderdaad 7,5 miljard fr. worden toegekend en op de BRT-radio kan publiciteit worden toegelaten. Waarom niet ? Radio-Contact in Brussel bezit ter zake geen monopolie. Aan regionale en lokale televisie-omroepen kan ook publiciteit worden gegeven. Ook sponsoring

kan terug aan de BRT worden toegekend. Dat zou een politiek kunnen zijn. VTM kan dan met het reclamegeld dat rest zijn plan trekken. Dat is toch een mooi voorbeeld van hoe het zou kunnen zijn, wanneer we elkaar niet verstaan. Mordicus langs beide zijden op zijn standpunt blijven is dus niet fatsoenlijk, rekening houdend met de belangen van de gemeenschap die wij allen te **verdedigen** hebben.

Minister P. Dewael : Ik beweer dat binnen het legistische kader dat vandaag bestaat het perfect mogelijk moet zijn dergelijke overeenstemming te bereiken. Alles is natuurlijk mogelijk op voorwaarde dat de zaken niet worden gebruskeerd. Wanneer een nieuw legistisch kader in het leven wordt geroepen moet men niet denken dat de volgende ochtend de zaken op alle niveaus zijn ingevuld, want dat kan niet. Er is een zekere synchronisatie vereist in de uitvoering van het kabeldecreet omdat wij vroeger werden geconfronteerd met een monopolie van de publieke sector. U kunt niet verwachten dat u van vandaag op morgen zowel lokaal, regionaal als wat de satellieten betreft alles kunt regelen. Zij die daarvoor pleiten doen dit met een **welbepaalde** bijbedoeling, met name alles onmogelijk maken. Zij die de zaak willen bruuskieren doen dat opdat VTM niet zou slagen in zijn opdracht. Als men pleit voor meer middelen moet men mij eens mededelen waar men die middelen in de huidige budgettaire context kan halen. Ik doe een oproep om te stoppen...

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Voorzitter, is dat het antwoord van de Minister ?

De Voorzitter : Mijnheer Van Elewyck, een Minister heeft het recht op ieder ogenblik tussenbeide te komen. Dat staat duidelijk in ons Reglement ; dat is trouwens gebeurd.

Minister P. Dewael : Mijnheer de Voorzitter, de heer Van Elewyck ging daarmee akkoord, alsook collega De Beul. Ik neem aan dat u daartegen ook geen bezwaar heeft.

De heer A. De Beul : Het is inderdaad de bedoeling dat er een gesprek zou zijn.. .

Minister P. Dewael : Ik lees voortdurend in de kranten dat onze debatten op een matte manier verlopen. Laten wij dus van gedachten wisselen.

Welke fractie kan op dit ogenblik, binnen de budgettaire context van 1988, bij komende middelen voorzien voor de BRT ? Als ik de optelsom maak van al hetgeen ik hier heb gehoord, alleen reeds voor mijn sectoren, Cultuur, Sport, Toerisme en Media, dan kom ik tot een **deficit** van een aantal miljarden fr. Dit zou zeker niet getuigen van budgettaire orthodoxie.

Indien er in de komende jaren bijkomende budgettaire ruimte zou ontstaan ingevolge nieuwe afspraken met de nationale Regering over bijkomende financiële middelen die zullen worden overgeheveld, dan kunnen wij de dotatie van de BRT herzien, maar eerst nadat wij het debat in de Commissie Media hebben gevoerd. Het is een gezond uitgangspunt te stellen dat het geheel van de publiciteit voorbestemd is, voor de financiering van commerciële televisie.

Wij weten alleen niet hoe groot die markt zal zijn. Collega Van Rompaey heeft dit geraamd op 4 à 5 miljard fr., maar wij weten vandaag inderdaad niet hoe groot deze potentiële markt zal zijn. Als de nationale Regering vorig jaar een machtiging gaf aan VTM voor wat betreft de handelspubliciteit en wanneer de nationale Regering zal worden geconfronteerd met bijkomende aanvragen voor lokale en regionale televisie, dan is het de opdracht van deze overheid, om de mogelijkheden van die publiciteitsmarkt te onderzoeken en om na te gaan of er nog ruimte is voor bijkomende machtigingen na eerst, overeenkomstig de wettelijke procedure, het advies van de Vlaamse Executieve te hebben ingewonnen.

Welnu, ik denk dat dit model, dat een zuiver model is en dat een scheiding invoert tussen publiek en privaat, de mogelijkheid biedt aan de fracties om ter zake te onderhandelen en punten van overeenstemming te zoeken. Vinden wij die overeen-

stemming niet, dan wil een gezonde democratie dat de meerderheid kan beslissen.

De heer A. De Beul : De Minister stelde de vraag hoe wij het zouden doen indien wij de financiële middelen zouden moeten aanbrengen. Inderdaad, mijnheer de Minister, ik besef eveneens dat in de komende jaren de huidige dotatie van de BRT moeilijk met zuiver eigen middelen kan worden opgedreven. Ik zeg dus : als de huidige 5,4 miljard volgend jaar worden opgedreven met 270 miljoen fr. — 270 miljoen die wij normaal verschuldigd zijn wegens het afschaffen van de sponsoring en de niet-commerciële reclame — kunnen wij wellicht nog iets verder gaan en het bedrag opdrijven van 5,4 naar 5,8 miljard fr. Rekening houdend met de huidige toestand, denk ik dat wij dan volgend jaar goed zullen gewerkt hebben. Daarnaast houd ik rekening met een schatting van de opbrengst van handelsreclame, die inderdaad optimaal geschat, 4 miljard, in het beste geval 5 miljard fr., zou kunnen bedragen. Optimaal vereist dat de handelsreclame op alle netten, dus ook op de BRT en deels op de regionale netten, wordt doorgegeven. Dat betreft dus de andere middelen.

Mijnheer de Minister, zou het niet mogelijk zijn dat de opbrengst van de handelsreclame, die ook op de BRT zou worden gegeven, voor een klein deel zou worden gebruikt voor de BRT, dat een groot stuk zou worden gebruikt voor de commerciële TV en dat een klein deel zou worden gebruikt voor de regionale TV's. Als wij dit in bedragen omzetten zou bij een verdeling bijvoorbeeld 500 miljoen fr. voor de zeven regionale omroepen worden voorbehouden. Deze regionale netten zorgen dan trouwens mede voor de **reclame-opbrengst**. Twee à twee en half miljard fr. zou worden voorbehouden voor de commerciële televisie en hetgeen overblijft, een half miljard tot een miljard fr. voor de BRT. Bovendien moet er rekening mee worden gehouden dat ook de pers nog moet worden vergoed.

Dat kan niet. Kan de commerciële omroep in dat systeem niet werken met een begroting van twee tot twee

en een half miljard fr. ? Kan dat niet als hij in een geheel, in een samenwerkingsverband is opgenomen ? Ik stel wel vast dat Carlo Gepts van VTM in de pers verklaarde dat zijn begroting getableerd is op 2 miljard fr.

Het kan niet in de vorm van commerciële concurrentie, maar wel in samenwerkingsverband. Dat sluit niet uit dat de kwaliteit wel wordt bevorderd door normale interne concurrentie binnen het samenwerkingsverband.

Minister P. Dewael : Kan een oplossing er niet in bestaan dat men uitgaat van de machtiging die aan VTM is gegeven ? De onderscheiden lokale en/of regionale verenigingen kunnen zich groeperen en pogen afspraken te maken met VTM voor de verdeling van de publiciteitsinkomsten.

Een dergelijke overeenkomst zou dan aan de nationale Regering kunnen worden voorgelegd. Er is toch geen enkel probleem als men het onderling eens is.

De heer A. De Beul : Ik volg u, mijnheer de Minister. Het is mogelijk dat de landelijke commerciële en zeven regionale omroepen het pakket verdelen. Ik herhaal dat ik daar in se niets tegen heb. Het zwakke punt is echter dat er dan voor de BRT wellicht geen bijkomend geld over blijft. Nochtans wordt hij geconfronteerd met de concurrentie van de landelijke en zeven regionale omroepen.

U en ik hebben toegegeven dat wij niet precies weten waar wij de nieuwe middelen moeten halen. De BRT wordt het kind van de rekening. Dat hebben anderen in het achterhoofd. Ik wil geen van beide. Ik wil een sterke gemeenschapsomroep en een kans voor de commerciële en voor de regionale omroepen, maar dan in een binnen onze gemeenschap financieel haalbare situatie. Men kan inderdaad niet meer uitgeven dan er te rapen is.

Als men geen afspraken maakt en star naast elkaar een weg volgt, leidt dit tot problemen.

De BRT kan niet failliet gaan. De Gemeenschap zal er altijd voor moeten opdraaien. Er is een **ongeschre-**

De Beul

ven artikel 42, vergelijkbaar met dit van de Opera. VTM kan wel failliet gaan en ook sommige regionale verenigingen kunnen er onder door gaan.

Willen wij het medialandschap zoals het is getekend — wie er ook verantwoordelijk voor is — behoorlijk financieel onderbouwen, dan moet er een gesprek komen. Ik herhaal dat zulks mogelijk is zonder dat iemand zijn principes opgeeft. Denk toch ook even aan de beeldindustrie. Alle belangengroepen zouden aan hun trekken moeten kunnen komen.

Waarom weigert men dan het gesprek en staat men vijandig tegenover het voorstel dat is ingediend om een mediaconventie bijeen te roepen? U kan aldus het kader van de parlementaire instelling verlaten en er andere groepen bij betrekken.

Minister P. Dewael : Dit is een totaal ander voorstel dan wat mij tot op heden bekend is. Men zou moeten kunnen starten vanuit het legistische kader, zoals het vandaag is getekend. Men moet komen tot een consensus over de invulling ervan op een manier, die een voldoende financiële onderbouw geeft aan de betrokkenen.

Ik heb wel gesprekken geweigerd die van het dreigement uitgingen, dat men alles in het werk zou stellen om de stabiliteit en de rechtszekerheid voor de private verenigingen te ondergraven, nu het kabeldecreet en de erkenningen zijn goedgekeurd. Men zou procedures — tot zelfs voor het Europees Hof — inzetten om ze te kelderen. Wanneer men van een dergelijke foutieve, oppositionele ingesteldheid uitgaat, is een gesprek onmogelijk. U zegt het op een meer genuanceerde wijze.

De heer J. Van Elewyck : Wij blijven bij onze opvatting.

Minister P. Dewael : Ik sprak tegen de heer De Beul.

De heer J. Van Elewyck : Hij bestaat niet alleen, wij bestaan ook.

De heer A. De Beul : Ik wil niemand zijn opvatting ontnemen; dat zou

zeer erg zijn. Ik probeer alleen in het belang van de gemeenschap een gesprek op gang te brengen. Mijnheer de Minister, ik vind uw laatste verklaring zeer belangrijk. Misschien kan u consequent zijn en zelf een initiatief nemen. Dan kan men u niet de blokkering van de zaak verwijten. Dan scheidt u zelf de mogelijkheid om te verklaren dat het landschap inderdaad getekend is — daar ben ik het mee eens — dat de decreten en een aantal engagementen er zijn, maar tevens dat er moet worden voor gezorgd dat dit landschap niet door een dondervlaag wordt weggeveegd; dat het reëel kan leven. Is daarover een overeenkomst mogelijk? Waarom nodigt u de betrokkenen niet uit?

Minister P. Dewael : Sinds het van kracht worden van het Kabeldecreet is een dergelijk proces permanent aan de gang, op de eerste plaats met de landelijke initiatiefnemer. Ik verklaar duidelijk dat het Regeerakkoord bepaalt dat wij prioriteit verlenen aan een commerciële televisie die zich op de hele Vlaamse Gemeenschap richt. Dat is een politieke keuze die gemaakt werd. Er zijn tal van gesprekken geweest tussen de Voorzitter van de Executieve en alle betrokken persbedrijven die participeren in VTM. Er zijn afspraken gemaakt over de toepassing van de expansiewetgeving. Afgelopen week zijn er onderhandelingen geweest met alle aanvragers van buitenlandse satellietzenders over voorwaarden die kunnen worden opgelegd voor de toelating van dergelijke programma's. U weet dat het Kabeldecreet die mogelijkheid schept. Er zijn tal van gesprekken en onderhandelingen geweest over de mogelijke erkenning van lokale en regionale televisie. Ik heb vandaag nog in een nota aan de Executieve het plan verdedigd om in een volgende fase met de nationale Regering te gaan praten over de mogelijkheden van de publiciteitsmarkt en een eventueel bijkomende machtiging. Waar u op aandringt, gebeurt reeds. Wij trachten met een maximum aan consensus te werken. Ik leg er nog eens de nadruk op dat men zich natuurlijk moet houden aan bepaalde initiële afspraken, die onder meer in het Kabeldecreet werden

vastgelegd. Het gesprek wordt echter bemoeilijkt, wanneer men door een welbepaalde fractie politiek wordt afgedreigd.

De heer A. De Beul : Politiek afgedreigd...?

Minister P. Dewael : Er is geen enkel debat geweest waarin de SP niet verklaarde dat ik kon laten stemmen wat ik wilde, maar dat zij geen waarborg, geen zekerheid voor de commerciële televisie gaven. Zij zouden alles doen om deze te dwarsbomen.

De heer J. Van Elewyck : Collega De Beul, ik wil nog even het woord nemen en aan de Minister zeggen dat het nogal hypocriet is te verklaren dat het de meerderheid is die op een bepaald ogenblik beslist, en in dezelfde speech te zeggen dat als de oppositie de bestaande middelen gebruikt om iets te bekampen, zij dan aan politieke afdreiging doet. Zij maakt dan gewoon gebruik van de democratische rechten. Uw houding, mijnheer de Minister, kadert volledig in wat ik daarstraks heb gezegd: een houding van willekeur en minachting voor iedereen die niet denkt zoals u.

Minister P. Dewael : Mijnheer de Voorzitter, dat vraagt geen repliek.

De heer A. De Beul : Ik neem aan dat daarop niet wordt gerepliceerd. Ik tracht alleen te onthouden dat ik een zekere bereidheid tot gesprek constateer. Ik herhaal evenwel dat dergelijk gesprek zich niet kan beperken tot de partners waarmee u tot hertoe heeft gesproken. Mijnheer de Minister, in deze Raad zijn nog twee andere belangrijke tendensen aanwezig die hun opvatting over het media-beleid hebben, die daarom niet lijnrecht tegenover de uwe staan, maar die bij het gesprek willen betrokken worden. Ook buiten deze Raad zijn er nog groepen die er belangstelling voor hebben, die bij het gesprek zouden willen worden betrokken en die u in het verleden niet gecontacteerd heeft. Ik pleit er dus voor dat u een poging zou ondernemen om dergelijk gesprek alsnog op gang te brengen. Doet u dat niet, dan dreigt u in de toekomst financieel in het slop te geraken. Dat zal er dan niet toe bijdragen om die zaken, die u graag opera-

De Beul

tioneel en blijvend zou willen, ook te verwezenlijken. Doet u dat niet — en dit is geen dreiging van mijnentwege, maar gewoon een nuchtere ontleding van de situatie — dan zal u door gebrek aan middelen niet bereiken wat in het buitenland wel mogelijk is. Ik herhaal dus mijn vraag om een overleg op gang te brengen, zodat mijn uiteenzetting ten minste enig nut moge gehad hebben. (*Applaus bij de VU*)

De Voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de heren Van Peel en Van Rompaey hebben reeds het standpunt van mijn fractie uiteengezet, zodat ik kort zal kunnen zijn. Wij hebben zopas de zoveelste sirenezang of is het lokroep, van de heer De Beul gehoord om maar nieuwe gesprekken op gang te brengen.

De heer A. De Beul : Ik tracht in moeilijke omstandigheden te redden wat er te redden valt. Het zou voor mij vanuit de oppositie veel gemakkelijker zijn om gewoon brutaal in de tegenaanval te gaan met alle middelen die mij ter beschikking zijn. Ik zou een dossiertje kunnen klaar maken met gegevens op diverse gebieden waarbij u zich niet goed zou voelen. Ik doe dat niet.

De heer E. Van Rompuy : Ik zal straks iets zeggen over uw dossiertje.

Nu richt ik mij tot de heer Denys die een paar weken gelden een zeer scherp communiqué tegen de CVP uitgaf luidende : „CVP zet linkse mediatocht verder”. In dit communiqué wordt met verontwaardiging vastgesteld dat er een akkoord bestaat tussen de Vlaamse onderhandelaars van Hertoginnedal om met betrekking tot de handelsreclame de BRT te restaureren. Met andere woorden, wij zouden een poging ondernemen om de BRT reclame te laten uitzenden. Mijn partij heeft op deze zoveelste verklaring over haar deloyauteit niet gereageerd, maar ik wil deze gelegenheid niet laten voorbijgaan om dit te doen. Ik sta er op hier heel duidelijk te zeggen dat er gesprekken zijn

tussen bepaalde partijvoorzitters naar aanleiding van de overheveling in het najaar van bevoegdheden van het nationale niveau naar dat van de Gemeenschappen en de Gewesten.

De heer J. Van Elewyck : . . . en voor de uitvoering van het protocol.

De heer E. Van Rompuy : Namens mijn fractie wil ik heel duidelijk verklaren dat wij op ons standpunt blijven dat de BRT uitsluitend moet worden gefinancierd met gemeenschapsmiddelen, met compensatie voor verlies aan inkomsten voor niet-commerciële reclame, en dat de reclame exclusief aan de niet-openbare televisie moet worden toevertrouwd. Mijn fractie wijkt van dit standpunt niet af. De jongste weken hebben wij kennis genomen van de stellingname van de Administrateur-Generaal van de BRT, van de stellingname in verband met de Sterformule waarbij de reclameopbrengst zou worden verdeeld tussen BRT, schrijvende pers en commerciële zender.

Wij zullen ook in de komende weken hier in deze Vlaamse Raad onze volledige medewerking verlenen aan de bekrachtiging van de uitvoeringsbesluiten van het kabeldecreet. Wij staan er op dat snel komaf wordt gemaakt, nog vóór het reces, met deze bekrachtiging. Ter attentie van de heer Van Elewyck zeg ik dat zelfs als zijn fractie er in zou slagen er nog iets op te vinden om deze bekrachtiging uit te stellen tot in het najaar, de CVP-fractie haar woord gestand zal blijven en de uitvoeringsbesluiten zal bekrachtigen.

De heer A. De Beul : Mijnheer Van Rompuy, u zegt dat de handelspubliciteit toekomt aan de landelijke commerciële en de regionale televisie. De BRT moet het volgens u met overheidsgeld doen. Waar gaat u dat aanzienlijke bedrag vinden, dat, ook volgens de heer Van Rompaey, de BRT toekomt.

De heer E. Van Rompuy : De begroting bedraagt nu negentig miljard fr. Wij gaan ervan uit — en wij zullen hiervoor in het nationaal Parlement ons uiterste best doen — dat in de komende maanden een groot pakket aan middelen naar de Gemeenschap

pen en de Gewesten zal worden overgeheveld.

De heer A. Denys : Quid met de nationale begroting ?

De heer E. Van Rompuy : Wij gaan naar een Vlaams budget van driehonderddertig à driehonderdvijftig miljard fr. De mogelijkheid om bepaalde posten te verschuiven zal drie à viermaal groter zijn dan met het huidige Vlaamse budget. In de komende jaren gaan wij naar een veel grotere autonomie en naar de mogelijkheid — en ik meen dat dit juist de bedoeling is van de autonomie — om onze keuzes op een aantal vlakken zelf te kunnen maken. Wij zijn juist voorstander van meer autonomie om onze prioriteiten als Vlamingen beter te kunnen stellen. Bij voorbeeld, indien een bedrag van twee miljard fr. extra zou worden vooropgesteld voor de BRT, zie ik dan wel de mogelijkheid — op een budget van driehonderd miljard fr. — om aan de BRT inderdaad meer middelen te verstrekken. Zeker, mijnheer Denys, met de bonussen die door de heer Verhofstadt worden vooropgesteld. Zij zouden inderdaad zelfs honderzevenenvijftig miljard bedragen in het jaar 2007. U bent er ook zo ongerust in dat wij over zoveel geld zullen beschikken, dat u ervan uitgaat dat wij zelfs niet meer zouden weten hoe het te moeten uitgeven !

De heer A. Denys : Ik heb hier voorstellen horen formuleren van zestig miljard fr. meeruitgaven.

De heer E. Van Rompuy : Als wij inderdaad naar die fantastische bonussen zouden gaan die de PVV ons voorrekent, dan gaan de middelen ons als manna in de schoot vallen. Mijnheer De Beul, ik kan u in die zin geruststellen dat ik daarover mijn twijfels heb. Inderdaad, de bonussen zullen niet deze proporties bereiken. Het is in ieder geval mijn stelling dat zich in de komende jaren een verviervoudiging van de budgetten zal voordoen. En, zoals gezegd, zullen wij dan, meer dan nu het geval is, bepaalde posten kunnen verschuiven.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer Van Rompuy, ik wil u toch even onderbreken. Ik neem akte van uw ver-

Van Elewycck

klaring. Ik wil wel de volgende opmerking maken : het ligt niet in mijn gewoonte te praten over het verloop van gesprekken die nog aan de gang zijn. Ik zal dit ook vandaag niet doen. Meer wil ik hierover niet zeggen.

De heer E. Van Rompuy : Het is mijn recht, mijnheer Van Elewycck — en u moet hiervan ook akte nemen — namens onze fractie en ook namens onze partij de uitgangspunten van deze gesprekken aan te geven en ook wat onze houding zal zijn in de komende maanden ten aanzien van deze problematiek. Ik meen dat een begrotingsdebat daar ook voor dient.

De heer A. Denys : U spreekt wel in naam van uw fractie ?

De heer E. Van Rompuy : Ik spreek in naam van mijn fractie en zelfs in naam van mijn partij. Ik leg hier een verklaring af namens heel onze partij, inclusief onze Voorzitter, dat in de komende maanden op dat vlak het standpunt van de CVP onverkort zal gehandhaafd blijven. Ik kan niet duidelijk ker zijn.

Ik wil in het kort nog het volgende punt aanhalen, meer bepaald omdat de heer De Beul hier over zekere dossiers heeft gesproken. Een bepaald feit ligt mij al enkele weken op de lever. Men heeft hier zeer zware beschuldigingen geuit ten aanzien van Daniël Mortier en de sportredactie. Collega Van den Bossche — maar hij is nu niet aanwezig — heeft hem zeer zware verwijten gemaakt. Het woord corruptie is gevallen. Men heeft iemand verdacht gemaakt. De heer De Beul was iets voorzichtiger in zijn uitlatingen maar haalde toch een onthulling aan uit de „Gazet van Antwerpen”.

Mijnheer De Beul, wat de jongste weken ook binnen uw partij is gebeurd met Willy Kuypers zou voor ons allemaal een les moeten zijn om vanop deze tribune op te houden met het uiten van beschuldigingen ten aanzien van individuen. Ik heb inderdaad intussen via de krant vernomen dat de heer Mortier door een hogere rechtsinstantie volledig vrijgesproken is van alle schuld, en niet alleen door een commissie van de BRT.

Minister P. Dewael : Ik heb dit ook gevraagd in het belang van de betrokkene.

De heer E. Van Rompuy : Ik wil hier niemand verdedigen maar stel vast dat wij tijdens de laatste maanden ook in het nationale Parlement soms personen publiekelijk hebben beschuldigd die zich niet konden verweren. Ik wens dat wat met collega Kuypers is gebeurd zich niet meer zou herhalen. Ik hoop ten eerste dat die zaak voor hem op dezelfde manier zal worden afgewikkeld, omdat ik geenszins twijfel aan zijn eerlijkheid.

Maanden geleden werden hier ook beschuldigingen geuit aan het adres van de heer Mortier. Ik zou vanop deze tribune duidelijk willen stellen dat die persoon van alle schuld is vrijgepleit. Als politici moeten wij ermee ophouden ons op te stellen als onderzoeksrechter of rechtbank, zeker ten aanzien van personen die zich niet kunnen verweren. *(Applaus bij de CVP)*

De Voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik begin deze uiteenzetting met een citaat : „Ik wil niet dat mijn huis aan alle kanten ingesloten is. Ik wil dat de culturen van alle landen vrijelijk rondom mijn huis waaien. Maar ik weiger door één ervan omver geblazen te worden”. Deze woorden komen van een man, die niet alleen in de ogen van pacifistische Groenen een figuur is van formaat. Ze zijn van Mahatma Gandhi, een man die openstaat voor alle vreemde culturen. Ook op religieus vlak was hij zeer tolerant, maar toch hield hij vast aan zijn eigenheid. Zijn woorden kunnen een richtsnoer zijn voor ons mediabeleid. Als Gandhi nu leefde zou hij de Amerikaanse beeldcultuur zeker niet buiten de grenzen van zijn land houden. Hij zou zich wel verzetten tegen de Amerikanisering van India en van de rest van de planeet, waarvan wij nu getuigen zijn.

De Amerikaanse media-industrie wiegt miljoenen in slaap, niet alleen in Antwerpen, Berlijn en Parijs,

maar ook in Rio de Janeiro, Tokio en Manilla en straks misschien in Moskou, Beijing en Pyongyang. Op veel plaatsen leggen de Amerikanen hun wil op met de wapens in de vuist. Maar op nog veel meer plaatsen krijgen ze wat vat op het denken en voelen van de mensen door hun Dallasreeksen. Zo verliezen miljoenen hun eigen culturele identiteit, hun eigen zicht op mens, milieu en maatschappij. Zo wordt uiteindelijk toch de één-dimensionele mens geschapen.

Tegen de Goliath van de Amerikaanse bewustzijnsindustrie moet de David van de Vlaamse beeldnijverheid zich verzetten. Vlamingen moeten de kans krijgen om ons omgaan met elkaar en met de natuur te „verbeelden”.

De openbare omroep moet van de gemeenschap de middelen krijgen om de Vlaamse beeldindustrie van de grond te krijgen. Daarbij kan Canada ons een voorbeeld zijn. Daar geeft de overheid handenvol geld aan de openbare omroep om bestellingen te plaatsen bij de Canadese audiovisuele privé-industrie of om coprodukties te maken met die sector. Als geen ander land heeft Canada ervaring met het Amerikaans cultuurimperialisme, gezien zijn geografische ligging.

Wij voeren een ander beleid want de BRT krijgt de laatste jaren steeds minder middelen en het zijn precies de programma's, dus de eigen beeldindustrie, die daarvan het grote slachtoffer wordt. Wanneer de BRT-leiding verplicht wordt om steeds meer te bezuinigen dan gaat zij dit niet doen op de administratie of op de techniek, maar wel op de programma's en de Vlaamse beeldindustrie is daarvan de dupe. Op de nieuwsredactie wordt men bijvoorbeeld tegen het einde van het jaar verwittigd dat er bezuinigd moet worden op het inschakelen van buitenlandse correspondenten die amper 1.000 fr. bijdragen ontvangen. Daarop moet echter om budgettaire redenen worden bezuinigd, alhoewel dit met een journalistiek criterium niets te maken heeft.

Als er toch dient bespaard, dan zou het evenwichtiger moeten gebeuren.

Van Dienderen

De BRT-leiding en bepaalde collega's in de Vlaamse Raad overtuigen ons ervan dat de BRT om zijn opdracht te vervullen inderdaad meer middelen nodig heeft. Ze stellen terecht dat hij op het ogenblik functioneert als zowat de goedkoopste openbare omroep ter wereld. Een dotatie van 7,5 miljard fr. lijkt ons redelijk, zeker wanneer men onlangs in de krant kon lezen dat de BBC-nieuwsdienst alleen reeds een verhoogde dotatie van 4,5 miljard fr. heeft ontvangen. Zeveneneenhalf miljard fr. voor een volledige omroep zijn dus zeker niet te veel.

Voor ons moet de 7,5 miljard fr. voor de BRT niet worden gekoppeld aan de opbrengst van het kijk- en luistergeld. Met de liberale hoogleraar Vuchelen pleiten wij voor een afschaffing van deze belasting. Radio en televisie kunnen niet meer worden beschouwd als luxe. Het is onverantwoord dat rijk en arm, dat Leysen en een werkloze, evenveel moeten betalen voor het bezit van een radio- en een TV-toestel. Deze a-sociale belasting moet worden afgeschaft en de BRT moet zijn 7,5 miljard fr. uit de grote pot gemeenschapsgeld krijgen. Daarvoor hebben wij enkele ecologisch verantwoorde suggesties. Onlangs lazen we ook dat voor het zoveelste jaar de elektriciteitsmaatschappijen meer dan 16 miljard fr. winst konden boeken. Zij zijn eveneens de beheerders van de kabelmaatschappijen die geld verdienen met het doorzenden ondermeer van de BRT-programma's. Zij komen aan een winst van 16 miljard wegens het zeer gunstige belastingsregime, veel gunstiger dan voor andere bedrijven. Wij vinden dat zij op dezelfde manier zouden moeten worden belast en menen dat de accijnzen op brandstof, benzine en diesel zouden kunnen worden verhoogd. Dan zouden de mensen misschien wat meer thuisblijven en gratis naar hun televisie kunnen kijken. Op deze manier zou ook de lucht minder verontreinigd worden.

De heer E. Van Rompuy : Is „Anders gaan leven” misschien de mensen voor hun TV kluisteren ?

De heer H. Van Dienderen : Wij pleiten voor een televisie die via haar programma's tot een wat actiever leven aanspoort. Het kan via bepaalde educatieve programma's, niet via Dallas-reeksen en andere Amerikaanse produkties, die voor een appel en een ei kunnen worden aangekocht om de eigen produkties te vervangen.

Als er een commerciële zender komt, dan zal de BRT nog meer van dergelijke reeksen uitzenden uit concurrentieoverwegingen en dan zal de BRT bovendien deze reeksen nog veel meer moeten betalen. Op die manier zal er nog minder geld beschikbaar zijn voor onze eigen beeldindustrie.

Wij hadden het daarnet over de programma's. Mijnheer de Minister, bij vele programmamakers op de BRT heerst er een malaise. De beslissingen, die inhaken op de doorlichting van de omroep door het studie bureau Peat Marwick, worden boven de hoofden van de betrokkenen genomen. Programmamakers hebben de voorbije maanden gewetensvol nagedacht over een nieuw zendschema, over de verdeling van informatie, muziek, enzovoort. De directie legt die voorstellen naast zich.

Mijnheer de Minister, ik vraag u niet om hierin direct tussen te komen — er is al genoeg politieke bevoegdning — maar ik wil hier een lans breken voor een Raad van de Programmamakers. Daar zouden de voorstellen kunnen worden besproken en daar zouden ook beslissingen moeten vallen. Het instellen van dergelijke Raad, en dus een democratisering van de interne werking van de BRT, lijkt mij wel een taak voor het politieke beleid. En ik ben benieuwd te horen hoe u op dit voorstel reageert. Het is een voorstel dat niets kost, maar dat de mensen wel meer arbeidsvreugde zal geven en dat de resultaten zal verbeteren.

Ook ten aanzien van het personeel heeft het beleid zijn verantwoordelijkheid. De BRT maakt niet alleen van vastbenoemde personeelsleden gebruik, maar ook van contractuelen, die belangrijke taken vervullen voor de omroep. Daar hebben we

geen bezwaar tegen. Maar we pleiten voor wat meer eenvormigheid en een minimum aan regels. Sommige contractuelen hebben een raamcontract waardoor ze per maand maximaal 30.000 fr. verdienen. Anderen hebben het loon van een hoofdredacteur, omdat ze bepaalde leden van de Raad van Bestuur beter kennen bijvoorbeeld.

Voor sommigen is gedacht aan een extra pensioen, voor anderen niet. Naast tweejaarlijkse verhogingen, krijgen contractuelen in de regel niets. Wij menen dat naar het voorbeeld van de ambtenaren bij de BRT, er moet worden gedacht aan een soort van vlakke loopbaan voor de contractuelen om hun statuut te verbeteren.

Onlangs zijn er op de TV-nieuwsredactie voor het eerst contractuelen ingeschakeld om de journalisten te helpen. Dit is een goede versterking van de redactie. Maar samen met de Bond van Radio- en Televisiejournalisten verwerpen we het idee om contractuelen als journalisten in te zetten. Het lijkt ons verkieslijker dat journalisten via een objectief examen een ambtenarenstatuut krijgen. Op die manier worden ze veel beter beschermd tegen politieke druk vanuit de Raad van Bestuur.

Nu het woord politieke druk valt, wil ik iets zeggen over de objectiviteit van de BRT-nieuwsdienst. Als er de laatste jaren zoveel is gewerkt aan de commerciële omroep, is het in belangrijke mate uit onvrede met wat door sommigen het gebrek aan objectiviteit wordt genoemd. Als bevoorrechte getuige wil ik zeggen dat bij het begin van het werk op de redactie noch uit het rode boekje, noch uit de Mechelse catechismus wordt geciteerd. Er wordt ook niet voorgelezen uit Hendrik Conscience of uit Milton Friedman. De Groene Helling van Ludo Dierickx is niet aanwezig in de redactielokalen. Ik ben van mening dat mijn vroegere collega's hun werk eerlijk, onpartijdig en professioneel doen.

Perfekte objectiviteit is niet van deze wereld en mensen maken uiteraard fouten, zeker als alles erg snel en soms met een erg beperkte ploeg

Van Dienderen

moet gebeuren. Wat de vermeende gebrekkige objectiviteit betreft moet ik toch vaststellen dat daaromtrent vanop deze tribune reeds beschuldigingen zijn geuit, die echter nooit door een concreet en zakelijk dossier hard zijn gemaakt.

De heer E. Van Rompuy : Dat is niet te bewijzen, mijnheer Van Dienderen.

De heer H. Van Dienderen : Ik denk dat er een natuurlijke spanning bestaat tussen politici en journalisten. Nu ik in de huid van een politicus leef, heb ik ook de indruk dat wij met bepaalde standpunten te weinig aan bod komen. Ik denk dat wij moeten leren leven met die natuurlijke spanning, eigen aan moderne journalistiek. Mijn ex-collega, William Van Laeken, heeft dit gevat getypeerd : „De moderne journalistiek neemt iets minder vlug de hoed af voor gezagsdragers, zij loopt niet voorop in het slopen van taboes en heilige huisjes, maar ze is evenmin overdreven gezagsvriendelijk”. Met dit soort journalistiek moeten wij allen leren leven.

AGALEV vindt dat er geen extra redacties moeten komen, maar dat de huidige meer middelen en meer zendtijd moeten krijgen. Met méér middelen moeten de redacties meer aandacht kunnen geven aan ons werk hier in deze Raad en in Kamer en Senaat. Ik pleit voor een BRT-versie van Den Haag Vandaag. In deze ingewikkelde tijd is zeker bij velen behoefte aan meer duiding, niet alleen op de radio, maar ook op de televisie die veel meer mensen bereikt. Daarom ook een pleidooi voor een duidingsrubriek, een soort Actueel op de televisie naar het voorbeeld van Newsnight van de BBC. Dat zijn zaken waarvoor de redacties veel belangstelling hebben, maar die niet kunnen bij gebrek aan middelen. Voor die middelen zijn wij verantwoordelijk.

De Groenen willen dus een openbare omroep met meer middelen om de Vlaamse beeldindustrie beter te kunnen inschakelen en om het publiek beter te kunnen informeren.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Van Dienderen, als de BRT geen verslag uitbrengt over het begrotingsdebat van de Vlaamse Raad is dat dan ook te wijten aan een gebrek aan middelen ? Over dit debat is nog geen enkel radio- of televisiebericht verschenen.

De heer H. Van Dienderen : Op de eerste plaats moeten mensen kunnen worden vrijgemaakt om deze langdurige debatten bij te wonen.

De heer E. Van Rompuy : Ja, maar ze gaan wel naar de persconferentie van Annemie Neyts. Ik heb daar niet tegen, maar.. .

De heer H. Van Dienderen : Er wordt verondersteld dat de woorden van een partijvoorzitter allicht meer politiek belang hebben dan wat hier door een vertegenwoordiger van een kleine partij wordt gezegd.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Van Dienderen, mevrouw Neyts heeft gisteren op haar persconferentie hetzelfde gezegd dan wat zij vorige week in het Kamerdebat over de Grondwetsherziening heeft verklaard. De BRT gaat wel naar haar persconferentie, maar over de inhoud van het debat dat hier wordt gehouden, is nog geen enkel verslag uitgebracht. Deze wijze van berichtgeving heeft niets te maken met een gebrek aan middelen, maar met een soort vooroordeel van journalisten, dat erop neerkomt dat wat hier wordt verteld geen enkel belang heeft. Wij hebben geen enkel verweer tegen dat soort berichtgeving. Ik meen dat indien er een commerciële TV-zender zou komen, dan zou deze, vermits er op dat vlak een gat in de markt is, onze debatten kunnen verslaan. (*Gelach bij de VU*)

De heer H. Van Dienderen : Ik vrees dat een commerciële televisiezender nog veel minder belangstelling zal hebben voor onze debatten dan de BRT.

De heer E. Van Rompuy : Ik wijs erop dat RTL veel meer over het Parlement uitzendt dan de BRT. Verleden week nog heeft RTL een paar keer ook het inhoudelijke verslag weergegeven van het debat over de

Grondwetsherziening, waarvan ik niets op de BRT heb gezien.

De heer H. Van Dienderen : Ik herhaal nogmaals dat men over het nodige personeel dient te beschikken om hier dagenlang de debatten te volgen. Immers zulks vraagt toch een veel intensere activiteit dan het bijwonen van een persconferentie van maximum een uur. Bovendien dient men dan ook de middelen te hebben -om daarvoor een bijkomende rubriek te openen. Hier worden interessante ideeën uitgewisseld, maar het zijn de stemmingen die de beslissingen bepalen. De opvatting bij de nieuwsbulletins houdt in dat daarin de nieuwsfeiten komen, maar niet de parlementaire discussie die daarover wordt gevoerd. Voor de berichtgeving om de parlementaire debatten hebben wij een soort „Den Haag Vandaag” nodig. Dat vergt evenwel middelen en personeel. Ik hoop dat wij samen kunnen ijveren om een dergelijk programma tot stand te brengen. In geval we echter voorstander zijn van een dergelijk programma dan moeten wij ook aan de middelen denken.

De heer G. Annemans : Weet u hoe lang de BRT vorig jaar aandacht heeft besteed aan het Internationale Hoerencongres ?

De heer W. De Vlieghe : Meer dan twee minuten.

De heer G. Annemans : Dat gebeurde met interviews, enzovoort. Dat was een belangrijk nieuwsfeit en had veel nieuwswaarde ! (*Gelach*) Ik herinner het mij nog wel.

De heer H. Van Dienderen : Zoëven werd er over de commerciële TV gesproken. Ik zal daarop niet dieper ingaan, want wij zijn daar tegen gekant om inhoudelijke redenen en niet zozeer om economische redenen, die door de andere sprekers werden naar voren gebracht. Zij hebben evenwel gelijk wanneer zij erop wijzen dat dit initiatief moeilijk van de grond zal kunnen komen in onze kleine gemeenschap van zes miljoen Vlamingen. Ons inhoudelijk argument is dat er via de commerciële TV.. .

De heer E. Van Rompuy : Er wordt hier steeds gezegd dat een klein land groot kan zijn. Maar eens dat het

Van Rompuy

over de commerciële TV gaat wordt het land opeens zo klein dat het daarvoor niet geschikt is !

De heer H. Van Dienderen : Dank zij die commerciële televisie zal er in plaats van meer verscheidenheid meer van hetzelfde in de uitzendingen komen, waarmee wij als klein land niet gediend zijn.

Verscheidenheid kan voor een klein land als het onze wel nuttig zijn wanneer deze wordt aangebracht door lokale televisie-zenders. Ik verheug er mij over dat eindelijk in Antwerpen, Waregem, Eeklo en in Leuven eertlang dergelijke programma's zullen kunnen starten. Dat heeft wel zeer lang aangesleept. Wallonië dat qua oppervlakte een beetje groter is dan Vlaanderen, maar minder inwoners telt, is ons ter zake twaalf jaar vooropgegaan. Ook Canada heeft reeds zeventien jaar lokale **televisie-zenders**. Op dat vlak zijn wij dus zeer klein geweest. Maar de lokale zenders kunnen nog altijd een zeer goede aanvulling bieden bij wat van een openbare nationale omroep mag worden verwacht.

Minister P. Dewael : Uw fractie heeft steeds tegen de totstandkoming van het legistische kader gewerkt.

De heer A. De Beul : Niet tegen de regionale zenders !

Minister P. Dewael : Het gaat toch om het geheel van het decreet, waarbij men niet kan zeggen dat het ene ons wél interesseert en het andere niet. Waarom zegt u dat enkel de openbare omroep.. .

De heer J. Van Elewyck : Dat is een argument voor een „café-discussie” !

Minister P. Dewael : Zodra collega Van Elewyck zijn sereniteit heeft teruggevonden, zal ik verder gaan. Ik wil alleen even zeggen dat ik niet goed begrijp waarom de heer Van Dienderen het maken van goede programma's beschouwt als een prerogatief van de openbare omroepen. U zegt dat het niet om commerciële redenen is dat u de commerciële omroepen verwerpt maar wel omdat u meent dat zij inhoudelijk geen goede

programma's kunnen maken. Dat is een zeer gevaarlijke stelling.

De heer A. De Beul : U kan het voorbeeld in het buitenland bekijken waar er door de commerciële televisie veel pulp wordt gemaakt.

De heer H. Van Dienderen : Dat brengt de openbare omroepen ertoe om nog meer pulp te gaan brengen om nog een deel van het **kijkerspubliek** te bereiken.

De heer E. Van Rompuy : Alsof die openbare omroepen alle vrijheid zouden hebben, de hoogste kwaliteit kunnen maken en over de beste mensen beschikken.

De heer L. Vanhorenbeek : De commerciële televisie moet dat nog bewijzen.

De heer E. van Rompuy : Er is in Vlaanderen genoeg talent en er zijn voldoende bekwame mensen die aan bod kunnen komen.

De heer H. Van Dienderen : Er is toch ook het oude argument dat er in het meest bekabelde land van de wereld al heel veel concurrentie is.

De heer E. Van Rompuy : Laat ze maar begaan.

De heer H. Van Dienderen : Ik pleit dus voor concurrentie vanwege de lokale omroepen omdat die typisch iets anders kunnen brengen dan een tweede omroep op het Vlaamse niveau.

Wat de lokale omroepen betreft wil ik hier dan niet zelf een klacht in de mond nemen. Ik wil voorzichtig zijn, mijnheer Van Rompuy. Ik wil wel een aanklacht citeren afkomstig van de Voorzitter van de Mediaraad, professor Fauconnier. In de Standaard van vorige vrijdag heeft hij gesproken over de aanvragen van AVS-Eeklo en ATV-Antwerpen. Ik citeer : „De Mediaraad had positief geadviseerd, mede op grond van het volledige dossier. Daags voor de wettelijke termijn voor het toekennen van de vergunning verstreek, kregen beide **aanvragers** van de ministers een brief met de mededeling dat enkele stukken in het dossier ontbraken. De Mediaraad wist nochtans dat die stukken wel in

het dossier staken. Hier hebben politieke motieven een wettelijke beslissing met verdachte argumenten beïnvloed”. Dat is niet mijn aanklacht maar, ik herhaal het, deze van professor Fauconnier. Ik had daarop wel graag nu of straks een reactie gekregen.

In verband met de lokale televisie vraag ik mij verder af hoe wij aan het nodige geld kunnen geraken. Gaan wij een beroep kunnen doen op lokale reclame ? U hebt gezegd dat u daaromtrent een initiatief zal nemen. Dat heb ik tenminste in de pers kunnen lezen. Gaan gemeenten en provincies dit soort omroepen kunnen subsidiëren en wat dan met de onafhankelijkheid van die omroepen ?

In een democratie als de onze moet de overheid naar onze mening de pluralistische informatie garanderen. Daarom onderschrijven wij de vraag van de krantenuitgevers die vandaag in de pers te lezen was om het persagentschap Belga op een billijke wijze bij te springen. De **krantenuitgevers** nemen het ook op voor de financieel zwakke kranten en dringen aan op een vlugge uitbetaling van de steun aan de kranten. Vooral de krant die durft zou die steun zeer nodig hebben.

Dat is natuurlijk, mijnheer de Minister, voorsnóg een nationale materie. De geplande staatsvorming schuift die echter naar de Gewesten toe. Ik vraag u daarom om in een geest van openheid en tolerantie, Ghandi indachtig, als pleitbezorger aan te kloppen bij de nationale Regering.

De heer G. Annemans (op de tribune) : Ik had hier vroeger reeds de gelegenheid om inzake Media tussen te komen, ondermeer naar aanleiding van uw investituur, over de verhouding woord- en beeldcultuur, het verengelsen en andere algemene standpunten. Over de BRT heb ik reeds meermaals en ruimschoots kunnen tussenkomen. De **tussenkomen** van vandaag over de media kunnen niet los worden gezien van de recente verwickelingen inzake de start van de commerciële televisie.

Annemans

Daarom ga ik deze keer iets specifieker in op wat altijd zo typisch neo-Vlaamskijlons en dus gedomineerd door een zachte een soft generatie het „Vlaamse medialandschap” wordt genoemd. Het woord landschap laat rust, statische en bewegingsloze pracht vermoeden.

Niets is minder het geval. De start van de commerciële televisie is de inzet geworden van een ruige en vurige haaienstrijd zonder mededogen. Heel duidelijk werd de hardheid van de hele zaak toen hier op bijna onsmakelijke wijze proceduremiddelen werden gebruikt in een parlement, om het ideologisch bepampelde laken naar de linkse kant te halen.

U bent daarmee niet aan het einde. Ik acht u, Minister Dewael, een beetje naïef wanneer u in uw nota (een nota waarvan de leden van de Raad geen inzage kregen, maar die dus naar goede loflijke gewoonte — Vlaanderen leert alles van België wat niet deugt — uit de richting van de pers naar onze banken dwarrelt) wanneer ik u dus in uw nota de hele kwestie van de handelspubliciteit zie afdoen onder de noemer „pas maar op of VTM zou wel eens zware schadeclaims kunnen indienen als ge hen het publiciteitsmonopolie niet geeft”.

Uw waarschuwend toon is natuurlijk niet voldoende om de hier vanop dit spreekgestoelte geformuleerde eis van Van Miert te neutraliseren. Ik kan u voorspellen : zelfs als u na oktober daar blijft zitten — de oppositie zal een numeriek mager beestje worden als men in dit huis niet oplet — Vlaanderen zal nog geluk hebben dat het Vlaams Blok er nog is om het democratische schaaamlapje als oppositiepartij op te houden — zal een socialist de handelsreclame onder zijn vleugels hebben. Daar wil ik een smakelijk pintje op verwedden met u. Welnu, schadeclaims of niet : als de socialisten het niet willen zal het monopolie er niet zijn. Kan u mij al resultaten mededelen over het in uw nota aangekondigde gesprek met de Belgische Regering ?

Minister P. Dewael : In die nota heb ik niet gewaarschuwd voor schadeclaims als men het publiciteitsmono-

polie zou aantasten, wel als men de machtiging — die trouwens verleend werd door de nationale Regering — opnieuw in discussie zou stellen. Op dit ogenblik bestaat er inderdaad nog maar één verleende machtiging. Herhaaldelijk heb ik erop gewezen dat er nog andere machtigingen kunnen bijkomen. Hier is geen sprake van een monopolie. De wet is wat dat betreft zeer duidelijk.

De heer G. Annemans : Ik zou VTM' ongelijk geven indien het geen schadeclaims zou indienen bij verlies van het monopolie.

Over de BRT zijn wij hier altijd duidelijk geweest. Concurrentie zal de BRT geen kwaad doen. Wij gunnen de BRT genoeg middelen om de concurrentie aan te kunnen, een bestaanszekerheid als het ware, binnen efficiëntie-grenzen, zodat hij als openbare omroep zijn functie van niet door commercie gedreven cultuurdrager kan vervullen.

De wederzijdse concurrentie — VTM tot hoogstaande programma's en de BRT tot 1° objectieve informatie en 2° tot kwaliteit en professionalisme brengen — kan en zal plaatsvinden. Daar zijn wij van overtuigd. U kan dus vanuit de oppositie op onze steun rekenen.

De BRT moet dan wel zijn gepolitiiseerd karakter — zowel partijpolitiek als ideologisch politiek — afzweren. Als ik de BRT een niet door commercie gedreven cultuurdrager noem, dan is het niet enkel omwille van hetgeen ik in het Comité van Experts-verslag lees, namelijk om een omroep te maken die programma's ontwikkelt voor specifieke groepen waaronder kansarmen en minderheidsgroepen. Onder die noemer wordt de linkse marginaliteit alleen maar verdergezet, daar vind ik mij niet in terug tenzij het Vlaams Blok plots een geattireerde minderheids-groep zou worden. Maar dat zou dan de eerste keer zijn dat zo iets gebeurt in de hoofden van de moderne denkers en experts. Dat zullen zij wel niet bedoeld hebben. Ik gebruik mijn laatste minuut om u attent te maken op een evolutie die al de huidige discussies een beetje futiel en nonsensiaal maakt. Wij gaan ter zake nog

altijd uit van ons kabeltje dat wij willen regelen.

Ondertussen is het systeem van de Direkte Zending bezig zich te ontwikkelen, meer bekend onder zijn Engelse benaming Direct Broadcast . De evolutie op dit gebied is bezig al onze discussies zinloos te maken. Zowel zending als directe individuele ontvangst worden momenteel „satel-, litair” op punt gezet. De dag is niet meer ver af dat onze schotelantenne op ons dak zal staan, zonder dat de staat of wie dan ook zich nog zal kunnen bemoeien met wat ik uit de ruimte wens op te vangen. De prijzevolutie ter zake en de technische mogelijkheden worden omzeggens nog slechts op punt gezet. Is Vlaanderen, als klein landschapje, als klein media-landschapje daar op voorbereid ? Voor ontwikkelingslanden zonder media-netwerk stelt Direct Broadcast een enorm probleem. Wat ontvangen wordt is niet van hen en zij kunnen hun waardepatroon — wegens geldgebrek — dus niet zelf doorgeven via de sateliet naar de schotelantenne. Voor geïndustrialiseerde landen als het onze, met wel een eigen media-structuur stelt Direct Broadcast een totaal nieuw probleem. Gesteld voor het probleem van het totaal controleverlies over de televisie-signalen die ons bereiken, zullen landen als de onze — met te weinig middelen om zelf te zenden — verzeilen in een reguleringssysteem dat vrijwel niet toepasbaar is op diegenen die ons met hun satelliet zullen bestralen.

Hoe zullen wij in die stroom ons Vlaamse waardepatroon laten meeklinken ? Welke zijn de internationale contacten die wij ter zake nu al leggen. Zit Vlaanderen al mee aan tafel bij de International Telecommunication Union binnen de Verenigde Naties ?” Zullen wij op tijd daar zijn om stukjes „satellitaire” zendtijd te huren of te leasen ? De keuze zal enorm zijn binnen nauwelijks enkele decennia, maar, zal het een verrijkende keuze zijn. Zal het niet de valse keuze zijn tussen een ongenueanceerd aanbod van programma's voor zoveel mogelijk kijkers tegen zo laag mogelijke kostprijs ? Hebben wij genoeg kracht om mee te spelen ? Technologie is neutraal. De vraag is

Annemans

hoe ze wordt gebruikt en door wie. Hebben wij nu al genoeg ideeën, verbeelding en begrip voor wat op ons afkomt ? Ik vrees van niet. Tenzij daarover een nota op uw Kabinet ligt die nog niet in de pers is verschenen.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— De vergadering is gesloten om 12.10 uur.
